

Eduard Nagel

ŽIVA ZAJEDNICA U KORIZMI

Cilj i put korizmenog pokorničkog vremena

Vrijeme pred Uskrs danas se rado naziva vrijeme posta. Međutim, u početku to "vrijeme posta" ipak nije bilo vrijeme posta nego neposredna priprava odraslih na krštenje. Nekoć su svake godine ulazili za Uskrs u Crkvu ljudi koji su se na taj korak pripremili u katekumenatu. Korizmeni termin sam od sebe ponudio se za ulazak u Crkvu, jer slaviti Uskrs ne znači za kršćanina samo sjećanje na jedan davni prošli događaj nego samoga sebe staviti u odnos na uskrsnuće. Katekumeni su to mogli učiniti primanjem krštenja; koji su već kršteni - obnovom krsnog obećanja; a grešnici - obnovom krsne milosti.

Kad je u praksu krštenja došlo da se novorođenčad krste kroz čitavu godinu, potisnulo se uvođenje odraslih na Uskrs, vrijeme priprave do Uskrsa - vrijeme priprave za krštenje i krsne obnove - stupalo je sve više i više u pozadinu. Istovremeno morala se zajednica već krštenih sve više suočavati s grijesima u vlastitim redovima, tako da se promijenilo i značenje riječi "pokora". Izvorno je riječ pokora bila odvratanje od poganske vjere ili nevjere i zaokret k vjeri u Krista čitavim svojim bićem. Da bi se to postiglo, bila je potrebna: molitva, post i milostinja. Taj način pokore činili su odrasli katekumeni pred svoje krštenje; a oni - koji su kao djeca kršteni - kršćani kasnijih generacija, morali su to nadoknaditi, ako su grijehom ranili svoje zajedništvo s Kristom ili ga gotovo izgubili. Pokorničko korizmeno vrijeme

za teže grešnike bilo je vrijeme u kojem su se oni intenzivno pripremali na ponovno pomirenje s Crkvom pred Uskrs. U tom vremenu pokora se još smatrala kao obnova izgubljene krsne milosti. Ali s vremenom se gledala prvenstveno i neugodna strana pokore, tjelesna pokora, post. Tako je iz "korizmenog pokorničkog vremena" nastalo "vrijeme posta".

Danas, naočigled rastućeg broja katekumena u prvoj pričesti ili uz sklapanje braka pojavljuje se opet novo značenje starog uređenja katekumenata. Cijele zajednice - ili barem grupe u njima - zanimaju se za katekumene molitvom, zajedničkim slavljenjem krštenja na sv. misi, obnovom vlastitog krsnog obećanja. Tu se nalaze velike, zasada još malo korištene, prilike.

Cilj korizmenog pokorničkog vremena sastoji se u ovome: sebe kao kršćanina - obnovom krsne svijesti, pokorom i postom kao i solidarnošću međusobom - postaviti u živu zajednicu s Kristom.

Obnova krsne svijesti

Naočigled prošloga nevjerničkog društva i velike razlike između broja krštenih i "praktičnih" kršćana kao i znatno opadajućeg broja krštenja djece krštenih od roditelja čini obnovu krsne svijesti potrebnom. Postavlja se pitanje kako: Što znači biti kršten? U čemu se razlikuje život jednog krštenika od jednog nekrštenika? Koje posljedice proizlaze iz krštenja da bi se shvatili svijet i osobni život? - Ta pitanja moraju biti tema i na misi. Čitanja na nedjelje ovog vremena pružaju razmišljanja o tome a daju i odgovore (usp. E. Nibhold, Auf Ostern gut vorbereitet, u Gottesdienst 2/90). Pomaže i to jer u tom vremenu: biblijski kružoci, katekumenske grupe, obiteljski kružoci itd. dobivaju svoje duhovne poticaje iz nedjeljnog evanđelja slijedeće nedjelje.

Krsna obnova ne smije ipak zastati samo na intelektualnom i racionalnom. Kao slavljenički element može krsna obnova u svakoj nedjeljnoj zajedničkoj misi nadoknaditi pokornički čin. Izrazito je odgovarajući obred u slavlju uskrsne noći, kad svi vjernici za Vjerovanje u rukama drže upaljene svijeće i ne škrope se samo krsnom vodom nego dolaze naprijed i sami se krste s novoposvećenom krsnom vodom.

Zajednice, u kojima se sprema dijete školske dobi ili odrasli za krštenje na Uskrs, trebale su katekumena pratiti stvaranjem vlastite katekumenske grupe, informacijama cijele zajednice i pozivanjem k sudjelovanju pripreme mise pratiti pripravnika za krštenje.

osta. Međutim, u o neposredna pri- za Uskrs u Crkvu korizmeni termin Uskrs ne znači za nego samoga sebe činiti primanjem i grešnici - obno-

krste kroz čitavu priprave do Uskr- e sve više i više u e više suočavati s i značenje riječi uske vjere ili ne- e to postiglo, bila nili su odrasli ka- eni - kršćani kas- n ranili svoje za- rizmeno vrijeme

Molitva za katekumena morala bi biti redovito vrednovana kao i molitva za prvopričesnike i krizmanike.

Pokora

U većini zajednica barem se pokomički misni čin podrazumijeva u korizmenom pokomičkom vremenu. Prednosti pokomičkog misnog čina jesu: intenzivni navještaji pokore, zajednički i pojedinačni ispit savjesti, novi smjer kao i iskustvo da kao grešnik ne stoji sâm pred Bogom. Molitva za Božje smilovanje, za sebe i jedni za druge, te izmjena pozdrava mira kao znak uzajamnog pomirenja mogu biti pojedincu od velike koristi.

Pokomički misni čin nije nadoknada za osobnu ispovijed, u kojoj se određenom čovjeku obećaje u svojoj svojoj osobnoj situaciji oprostjenje i spasenje. Nisu samo teški grijesi predmet ispovijedi u smislu da je prekinut savez milosne zajednice s Bogom. Upravo u današnjem vremenu mnogi su ljudi bespomoćni u ophođenju sa svojom prošlošću. Nerijetko se potiskuje grijeh ili se kao takav ne priznaje. Sučeljavanje sa samim sobom i s grijehom, moguće je samo u razgovoru, koji vodi k iskustvu da se prihvati i obljubi sa svom svojom vlastitošću i poviješću, sa svim neugodnostima krivog djelovanja. Tu ispovijed ima nenadoknadivu ulogu, koju sada neki vjernici nanovo otkrivaju.

Za novo obraćenje treba vremena kao i za obraćenje pred vrijeme krštenja. To grupe prihvaćaju ozbiljno, udružuju se da bi nakon vremena posta dalje obnovili svoj život. Pepeljavanje na Srijedu pepelnicu razjašnjava im ozbiljnost stvari. U tjednom susretu razgovaraju o svom životu, izranjaju iskustva, mole jedan s drugim i jedan za drugoga. U Velikom tjednu primaju sakrament oprostjenja da s obnovljenom krsnom milošću sudjeluju na uskrsnom slavlju.

Postojeće grupe mogu koristiti korizmenu pokoru da zajedničkim susretima izmjenjuju iskustva svoga kršćanskog života u razgovoru i molitvi. Govor o temama kao grijeh i oprostjenje može biti od velike koristi pojedincu.

Prije nego Crkva na Uskrs slavi Gospodnje uskrsnuće, ona ga prati na putu njegovih zadnjih dana. Stoga je naravno da Kristova patnja, igra značajnu ulogu prije svega u posljednjoj fazi pripreve na Uskrs. Uvijek je bilo shvatljivo da se promatranjem Gospodnje patnje vidi i motiv za osobno

ovana kao i molit-

irazumijeva u ko-
misnog čina jesu:
avjesti, novi smjer
Molitva za Božje
aira kao znak uza-

ovijed, u kojoj se
i oproštenje i spa-
da je prekinut sa-
remenu mnogi su
jetko se potiskuje
i sobom i s grije-
a se prihvati i obl-
odnostima krivog
ada neki vjemici

nje pred vrijeme
i nakon vremena
u pepelnicu raz-
ju o svom životu,
. U Velikom tjed-
m milošću sudje-

zajedničkim sus-
govoru i molitvi.
e koristi pojedin-

e, ona ga prati na
ova patnja, igra
Uskrs. Uvijek je
motiv za osobno

obraćenje. Pobožnost križnog puta, pobožnost muke i pokora povezuju obadvije molbe jednu s drugom: pogled na trpećeg Gospodina pojednostavnjuje rješavanje osobnih problema.

Danas ima jaki trend za to da se lice trpećeg Gospodina gleda u siromašnima i potlačenima naših dana. Pri tome će biti važno, ne optužiti trećega i ne okriviti samoga sebe za grijeh, koji se ne susreće osobno nego ne točno vidi gdje je moguće i potrebno vlastito obraćenje. Ako se na to ne pazi, može na mjesto vlastitog grijeha nastupiti bijeg u anonimni socijalni grijeh. Time nije pomognuto ni siromašnima i potlačenima ni onima koji su zaposleni. Kod mise, koja govori o patnji u ovom svijetu, radi se uvijek o tome da se ta patnja uvijek promatra u odnosu na Kristovo otkupiteljsko djelo, ukoliko se obrati pažnja na prisutne, čija se egzistencija uzima sa svim njihovim sposobnostima i mogućnostima, ali i s njihovim nedostacima u Božjem djelu spasenja koje se očitovalo u Isusu Kristu.

Tjelesno odricanje i vladanje samim sobom važna su pretpostavka za intelektualni, duhovni i duševni život. Tjelesna zasićenost ne može doduše utužiti duhovnu glad, ali je može prekriti. Zasićenost zahtjeva dohovno-duševnu udobnost, koja stoji u suprotnosti sa zaista egzistencijalnim pitanjima. Stoga to pripada i korisnom odricanju i kao priprava na značenje mise.

Prije svega biti na misi na radni dan često znači ranije ustajanje ili odricanje od odmora, gledanja televizije, itd. Iskustva da misa dolazi u neugodno vrijeme, kao npr. rana ili kasna smjena omladine, noćna smjena ili druga popratna stanja, pokazuju, da svladavanje, koje košta truda, stvara dobru pretpostavku za otvoreno i srdačno zajedničko slavlje.

Međusobna solidarnost

Briga jednih za druge, koja se očituje u djelima ljubavi prema bližnjima, tradicionalno nazvana "milostinja", ima velikog udjela u misi.

Istinitost mise pokazuje se prema drugome u tome, da se u njoj nitko ne ograničava, tko pripada crkvenoj zajednici (svi imaju ista prava). Stoga možda mora nedjeljna zajednička misa tako biti, da se u njoj mogu ugodno okupljati djeca kao stariji, mladići kao odrasli, voditelji zajednice kao kršćani koji pripadaju toj zajednici. Vrijedan je ispit savjesti, da li je to tako u vlastitoj zajednici, i posljedice takva ispita savjesti mogle bi pokazati polodonosan program za zajednicu kroz korizmeno pokomičko vrijeme.

Briga jednih za druge mora također - barem prigodno - radi toga postati u misi očita, da se u tome događa socijalni i karitativni rad Crkve. Za vrijeme misnog slavlja mora doći do izražaja kako se novčani darovi vjernika moraju shvaćati.

Briga jednih za druge ne znači naposljetku i molitva jedan za drugoga. Nadasve se njeguje tamo gdje se u misi moli za one kojima naša snaga nije dostatna za pomoć. Danas već postoje molitvenici, u koje onaj, koji hoće, može unijeti molitve koje njega pokreću (koje on osjeća potrebnim). Te molitve postaju tada molitve zajednice, ili se svima onima koji čitaju iz te knjige, predlaže moliti u tišini.

Briga jednih za druge ne znači s obzirom na misu da vjernici imaju dovoljnu priliku da slave misu. U vrijeme sve više opadajućeg broja svećenika to znači da se traže i njeguju oblici službe Božje koji mogu biti i u odsutnosti svećenika: slavljenje časoslova, pobožnosti, ružarij, križni put. Neznatni broj sudionika ne bi smio strašiti (Ako je mali broj sudionika, ne bi trebalo malaksati). Vjerojatno nema malo ljudi koji bi željeli moliti, ali k tome oslonac, jedne, možda samo male, zajednice, treba pomoći; oni trebaju iskusiti potrebnu pomoć.

Stvaranje i obnavljanje suživota s Kristom i međusobom jest cilj korizmenog pokorničkog vremena. Tom cilju sve službe Božje u tom vremenu trebaju odgovarati, da bi uskrсни blagdan postao prava svetkovina uskrsnuća.

(Eduard NAGEL, *Lebensgemeinschaft*, Gottesdienst, 2/1992, 9-11).

Preveo: Frano Doljanin